

**EVOLUTII STRUCTURALE
ÎN ECONOMIA ROMÂNĒASCA DE TRANZITIE
SINTEZA**

Cornelia SCUTARU
Ionel FLORESCU

Scopul urmarit

Lucrarea își propune să analizeze evoluțiile structurale care au avut loc în grupul ramurilor exportatoare și în grupul ramurilor care produc preponderent pentru piața internă (consumuri intermediare, consum final și formarea brută de capital fix) din punctul de vedere al metodologiei lui M. Porter: condiții generale, condiții de cerere, industrii suport, politici guvernamentale. Este abordată problema evoluțiilor structurale petrecute în economia românească între 1989 și 2001, ca urmare a proceselor de tranziție.

În acest scop se utilizează¹ trei tipuri de instrumente:

- **Tabelele Input-Output pentru 105 ramuri** (cu date pentru 1999, ultimul an disponibil pentru analiză), care constituie baza de date a analizelor care urmează;
- **Modelul lui Michael Porter**² pentru analiza competitivității globale a ramurilor, care se constituie în metodologia de analiză;
- **Metoda clusterilor** pentru ordonarea și gruparea informației disponibile.

Principalele rezultate

Evoluții structurale în formarea resurselor

În 1989 economia românească se baza mai mult pe *productia internă* decât pe importuri în formarea resurselor. Cu un trend net descrescător, ponderea producției interne în totalul resurselor a scăzut în perioada 1989-2001 cu aproape 10%. Creșterea ponderii importurilor în perioada analizată este legată atât de satisfacerea necesităților de consum ale gospodăriilor populației, cât și de creșterea consumului productiv al anumitor ramuri. Evoluția ponderii impozitelor în total resurse indică o politică fiscală oscilantă pe fondul unui trend crescător al fiscalității. Ponderea taxelor vamale în totalul resurselor a evoluat pe un trend net crescător în perioada 1991-1999, după care a urmat o perioadă de scădere până în 2001, indicând o schimbare în politica barierelor vamale. Imediat după 1989 subvențiile au crescut brusc, atingând nivelul maxim în 1992; a urmat o perioadă în care politicile privind subvențiile au fost oscilante, pentru că, începând din 1998, ele s-au stabilizat la un nivel relativ constant.

Evoluții structurale în destinația utilizării

În ceea ce privește utilizările au loc, în această perioadă, importante schimbări în structura cererii agregate interne. Ponderea consumului final în total utilizări se înscrie pe un trend crescător; în același timp au loc schimbări în însăși structura consumului final. Ponderea consumului intermediar are un trend puternic descrescător, determinat nu numai de scăderea producției, dar și de creșterea importurilor pentru consum productiv. Formarea brută de capital fix se înscrie pe un trend slab crescător cu mari oscilații în timp, ceea ce ridică problema politicilor necesare pentru încurajarea investițiilor. Cât despre export, ponderea sa în total utilizări are un trend puternic crescător, deși raportul dintre export și import a fost, în toată această perioadă defavorabil exportului, deficitele balanței comerțului exterior fiind în creștere.

¹ Acest tip de analiză a fost utilizat prima dată pentru anul 1999 în lucrarea: „Fenomene de clusterizare în domeniul economic și social” elaborată în cadrul planului de cercetare al Institutului de Prognostic Economic al Academiei Române; principalele rezultate au fost publicate parțial în: „Global Competitiveness of Sectors - Favoring factors and barriers –“ *Proceedings of the Romanian Academy, series C: Humanities and Social Sciences, no. 1-2003, The Publishing House of the Romanian Academy*. Schimbările structurale din economia românească 1999 comparativ 1989 (ca ultim an de economie planificată centralizată) au făcut subiectul comunicării „*Capitalism under construction: structural changes in the Romanian economy - The Case of Romania*”, autori Cornelia Scutaru, Ionel Florescu - colocviu internațional „3-eme JOURNEES D’ETUDE DU LAME: Les transformations du capitalisme contemporain: faits et theories. Etat des lieux et perspectives” Univ. Reims – France, 28-30 martie 2004.

² Michael Porter, expert în strategii economice globale, Harvard Business School.